

4^η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: “Η Αλληλεπίδραση των Γονιών με το Παιδί - ένας οδηγός για βελτίωση της ποιότητας ζωής για οικογένειες με ένα μέλος με ΔΑΦ”

Εισήγηση 1

Γνωρίζοντας το παιδί σας

*Enrica Cappadonna
(Controvento, Italy)*

*Antonios Vadolas
(Κέντρο Παιδιού και Εφήβου, Ελλάδα)*

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- **ΤΙ ΕΙΝΑΙ:**

- I. **ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ**
- II. **ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ**
- III. **ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ**
- IV. **ΤΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΕΤΕ**

- **ΠΩΣ ΝΑ ΕΡΜΗΝΕΥΕΤΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ- ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΑΣ**

- I. **ΕΡΓΑΛΕΙΑ**
- II. **ΠΑΡΑΤΗΣΗΣΗ**

- **ΠΩΣ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΣΤΕ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ**

- **Ε & Α**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Παρατήρηση και εκτίμηση των δυνάμεων και αδυναμιών του ατόμου.
- Ενθάρρυνση του κινήτρου για μάθηση.
- Μάθηση μέσω πράξης: στρατηγικές όπως «γνωρίζοντας πώς να είμαι" και «γνωρίζοντας πώς να κάνω» στον αυτισμό.
- Μείωση προβληματικών συμπεριφορών αυξάνοντας τις ενεργητικές στρατηγικές για την υποστήριξη της μάθησης και της λειτουργικής επικοινωνίας
- Διαμόρφωση της καθημερινής ζωής: Δόμηση του περιβάλλοντος και των χώρων εργασίας και μάθησης.

Γνωρίστε το παιδί σας

- I. Διαφορετικότητα

Γνωρίζουμε ότι τα παιδιά με ΔΑΦ παρουσιάζουν ποικιλομορφία σε:

- Γνωστικό επίπεδο
- Επίπεδο επικοινωνίας
- Επίπεδο συμπεριφοράς

Γνωρίστε το παιδί σας

- **II. Δίνοντας κίνητρα:**

Σύμφωνα με τον Riello (2018) η **κινητοποίηση** είναι μια διαδικασία που εκκινεί, καθοδηγεί και διατηρεί μια σκοπούμενη συμπεριφορά. Είναι το ερέθισμα, συνειδητό ή ασυνείδητο, μιας πράξης προσανατολισμένης προς την επίτευξη ενός επιθυμητού στόχου..

Η δημιουργία κινήτρων σε ένα άτομο με ΔΑΦ, είναι επομένως ουσιώδης για να υποστηρίξουμε τη μάθηση και το χτίσιμο μιας θετικής σχέσης!

Τι μπορώ να πω στον εαυτό μου:

Αντί για :

Δεν είμαι καλός-ή σε αυτό

Είμαι φοβερός –ή σε αυτό

Παραιτούμαι

Είναι τόσο δύσκολο!

Δεν μπορώ να το κάνω καλύτερα

Έκανα ένα λάθος

Το σχέδιο Α δεν δούλεψε

Μπορώ να σκεφτώ:

Τι μου διαφεύγει;

Είμαι στο σωστό μονοπάτι;

Θα χρησιμοποιήσω κάποιες από τις στρατηγικές που έχω μάθει

Αυτό μπορεί να χρειαστεί χρόνο και προσπάθεια

Πάντα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης αν συνεχίσω να προσπαθώ

Τα λάθη με βοηθούν να γίνω καλύτερος-η

Ευτυχώς το αλφάβητο έχει 24 γράμματα

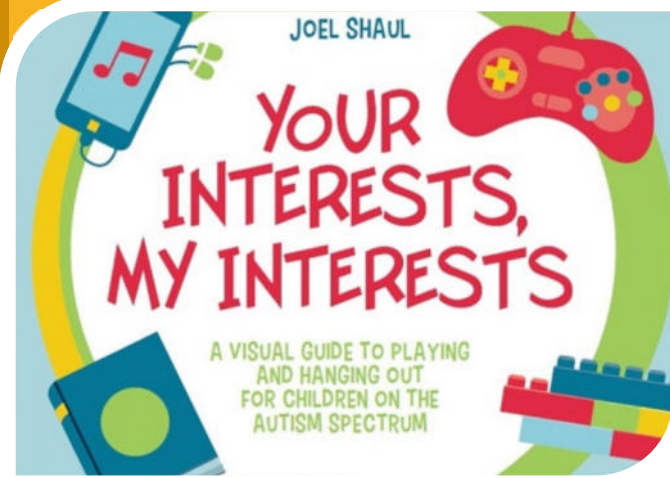
Γνωρίστε το παιδί σας

II. Δίνοντας κίνητρα :

Το να κινητοποιήσει κανείς τα άτομα με ΔΑΦ είναι μια ουσιώδης αλλά δύσκολη πρόκληση. Και εδώ ακριβώς είναι το κρίσιμο σημείο :

- Το να συγκεντρώσει κανείς πληροφορίες για το παιδί και τις συμπεριφορές του.
- Το να καταλάβει ποια είναι τα ενδιαφέροντά του και οι ικανότητές του.
- Το να συγκεντρώσει υλικό που θα βοηθήσει το παιδί στο μονοπάτι της ενσωμάτωσης.
- Το να διδάξει το παιδί με ευχάριστο και διασκεδαστικό τρόπο.
- Το να παίζει κανείς με το παιδί. Το παιχνίδι γίνεται το ιδανικό πλαίσιο για να συμπεριληφθούν όλες οι δραστηριότητες που ευνοούν τη μάθηση.

Γνωρίστε το παιδί σας

- **II. Δίνοντας κίνητρα:**

Η κινητοποίηση έρχεται επίσης μέσα από εμπειρίες που μαθαίνουν στα άτομα πώς να αλληλεπιδρούν με κοινωνικά και φυσικά περιβάλλοντα με τρόπους που καταλήγουν σε θετικά αποτελέσματα.

Η κινητοποίηση δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς :

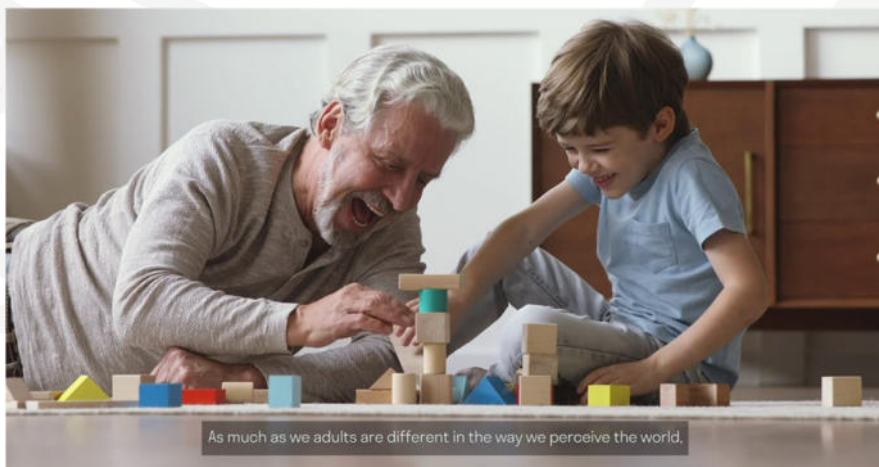
- Υψηλά επίπεδα ενίσχυσης
- Μια ποικιλία ενισχυτών που εφαρμόζεται αρχικά συνεχόμενα στη μάθηση και τείνει να εκλείπει σταδιακά.
- Οπτικά βοηθήματα
- Ξεκάθαρη, ήρεμη και απλή γλώσσα
- Καινοτομία

Γνωρίστε το παιδί σας

- **III Επιθυμίες:**
- Είναι σημαντικό να ακολουθούμε τα κίνητρα του παιδιού για να:
  - Αξιοποιήσουμε τις επιθυμίες του για παιχνίδι και μάθηση.
  - Να μας συστήσει το παιχνίδι του, και να το χρησιμοποιήσουμε λειτουργικά.
  - Για να μπορέσουμε να εισάγουμε διαφοροποιήσεις και μικρά αιτήματα στην αρχή με στόχο να αυξήσουμε τις ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσης.

Γνωρίστε το παιδί σας

- **IV Τι να αποφύγετε :**

- Υπερβολικούς φόβους και υπερπροστασία, καθώς έτσι εμποδίζεται το παιδί από το να βιώσει τα όρια του και τα δικά του συναισθήματα.
- Το να δίνετε στο παιδί πολύ απλά ή πολύ σύνθετα έργα έτσι ώστε να απογοητεύεται.
- Το να ακυρώνετε τη δουλειά που έχει κάνει ή να βγάζετε εργασίες που έχει τελειώσει από τη θέση τους

Πώς να ερμηνεύετε τις αντιδράσεις του παιδιού σας

Εργαλεία:

- Να παρατηρείτε και να παρακολουθείτε την ψυχική και σωματική ανάπτυξη του παιδιού.
- Να παρεμβαίνετε αν ανησυχείτε υπερβολικά.
- Μην περιμένετε για πολύ!

Ο κύκλος συμπεριφορικής αντίδρασης

Πώς να ερμηνεύετε τις αντιδράσεις του παιδιού σας

- Παράδειγμα:

Θορυβώδες περιβάλλον → χτυπάει τα πόδια του →

κλωτσάει → ζητάει φαγητό → απολογείται

BEHAVIOR RESPONSE CYCLE

TRIGGER

- 1 No bowel movement
- 2 Pain
- 3 Noisy environment
- 4 Tired
- 5 Tone of staff voice
- 6 Incontinence
- 7 Difficulty processing info

ESCALATION

- 1 Shakes head
- 2 Adopts a blank stare
- 3 Slaps his legs
- 4 Swears under his breath

CRISIS

- 1 Spits
- 2 Punches
- 3 Kicks
- 4 Throws objects
- 5 Pursues aggressively
- 6 Targets staff & clients

RECOVERY

- 1 Says "I've had enough"
- 2 Asks for a drink
- 3 Asks for food
- 4 Asks to get changed
- 5 Asks to go to bed

AFTERWARDS

- 1 Visually focused
- 2 Smiles
- 3 May apologize
- 4 Head twitches

RESPONSE

- 1 Direct to toilet
- 2 Offer medication for pain
- 3 Offer reassurance
- 4 Redirect to quieter place
- 5 Ask if he wants a break
- 6 Use neutral tone
- 7 Ask only one question

RESPONSE

- 1 Use calm voice
- 2 Stimulus change*
- 3 Offer drinks or food
- 4 Ask if he is in pain

RESPONSE

- 1 Crisis communication**
- 2 Call for assistance
- 3 Stimulus change
- 4 Get out of his way
- 5 Remove self from line of sight
- 6 Get everyone to safe area

RESPONSE

- 1 Agree to his requests in timely friendly manner
- 2 Encourage him to rest

RESPONSE

- 1 Use calm tone
- 2 Don't discuss event in front of others
- 3 Do not ostracize
- 4 Debrief staff
- 5 Document incident

EMOTIONAL BASELINE

** 'Crisis communication' means keeping sentences short (ie no more than 5 words- 'rule of five') as client in crisis cannot absorb too much information

Πώς να ερμηνεύετε τις αντιδράσεις του παιδιού σας

• II. Παρατήρηση

- Χρειάζεται να εξερευνούμε, να παρατηρούμε και να ανακαλύπτουμε τι μπορεί να κάνει το παιδί.
- Ξεκινώντας με το «τι μπορεί να κάνει» μέσω της παρατήρησης, εννοούμε ότι ανακαλύπτουμε το παιδί από την αρχή.
- Βρίσκουμε «το σωστό μέτρο»
- Δίνουμε κίνητρα χωρίς να γινόμαστε χειριστικοί.
- Ενθαρρύνουμε χωρίς να περιμένουμε απαραίτητα αποτέλεσμα.
- Μαθαίνουμε να βάζουμε τους εαυτούς μας «στα παπούτσια τους» .

Πώς να ερμηνεύετε τις αντιδράσεις του παιδιού σας

III. Πώς να απευθύνεστε στο παιδί :

- Ελαχιστοποιείτε τις ευθείς ερωτήσεις.
- Σχολιάστε τις πράξεις.
- Δώστε κίνητρα για επικοινωνία
- Χρησιμοποιείτε με αφθονία χειρονομίες και εκφράσεις προσώπου.
- Χρησιμοποιείτε βλεμματική επαφή.
- Γίνετε το πρότυπο.
- Απλοποιείτε.
- Δείξτε υπερβολή στο ρυθμό, την ένταση και τον τόνο της φωνής.
- Ενισχύστε.
- Κάντε τα όλα διασκεδαστικά!

Ερωτήσεις

Βιβλιογραφία

- Ledha (2010) *Figli con disabilità: Esperienze e testimonianze per genitori di bambini con disabilità*
- Azar M., Badr L.K. (2006) “The adaptation of mothers of children with intellectual disability in lebanon”, *Journal of transcultural nursing*, 17, 4
- Harris S.L., Boyle Th.D., Fong P., Gill M.J., Stanger C. (1987) “Family of the developmentally disabled children”, in Wollraich M., Routh D.K. (eds) *Advances in developmental and behavioral pediatrics*, JAI Press Inc., London
- Fabrizi A., Giamundo V., Setaro S. (2002) “Responsività materna e modalità di attaccamento infantile nei toddlers con disturbi dello sviluppo: un confronto fra disturbi pervasivi dello sviluppo e disturbi specifici del linguaggio”, *Psichiatria dell’infanzia e dell’adolescenza*, 69, 1
- Krauss M.W., Upshur C.C., Shonkoff J.P., Hauser-Cram P. (1993) “The impact of parent groups on mother infants with disabilities”, *Journal of early intervention*, 17, 1
- Powell T.H., Hecimovic A., Christensen L. (1992) “Meeting the unique needs of families”, in Berkell D.E. (eds) *Autism: identification, education and treatment*, Lea, London

